

OBSAH.

Válečná výprava je ukončena. Polští vítězi vracejí se do své domoviny. Když se byli panicové Zbyhněv a Štěpán se svými soudruhy a spolubojovníky při posledním doušku rozloučili a se svobodnému stavu na vzájem a „svatosvatě“ zaslíbili, spěchají pod krov svých otců, kde jsou od příslušníků a poddaných s jásotem a podle obyčeje lidu uvítáni. Také stará jejich teta, švitořivá paní číšníková přijede, aby uvítala své bratrovce, které chce ihned s bohatými a hezkými dcerkami stolníkovými z Lomů zasnoubiti. Avšak bratry váže slib: neženiti se. Toto „avšak“ se paní tetě nelíbí. I rozestírá léčky své intriky, nechce ani připustiti — ba varuje své miláčky, aby o novém roce nenavštívili dvůr nejvěrnějšího otcova přítele, mečníka a jeho roztomilé deerušky v Kalinově — že prý tam straší. (Jedn. 1.)

Na Kalinově zatím chystají se k oslavení nového roku. Vše se v domě hbitě otáčí, než nadejde chvíle odpočinku, hry a zábavy; páně mečnickovy dcery Hanička a Jadviga neotálejí ani chvilku, po starém obyčeji pozeptati se orakulu, jest-li a jaký jim příštího roku souzen milenec. Slévají. Nejdříve Hanička. Ve

voskovém odlitku spatřují všickni patrně obraz, dle kterého se provdává slečna za rytíře „v lesku vznešeném“. Potom Jadviga. Šlechtic prý pojme pannu a uvede ve svůj „hospodárny dům“. Faktotum na statku mečnickově, pan Damazy, který si na jednu z těchto bohatých dědiček myslil, spatřil k svému žalu, že se pro něho nic příznivého neulilo, leda trpké naučení pana mečníka, jakého si tento asi zeté přeje. Na další výklady není času; přijelať paní číšníková hledati a hlídati své bratránky, postrašené ty hochy, kteří prý se „strašného dvoru“ nevýslovně lekají. Ze lži mohli by ji málem viniti Štěpán i Zbyhněv ihned na tom místě. Byliť tu v patách paní tetě vzdor příhodě a hádce o zastřeleném kanci na křižovatkách, kterou co svědci rozhodnouti měli. Shledání s nimi po tak dlouhém rozloučení bylo nad míru srdečné. Že však mladí páni zdomácněli tak rychle po boku slečen, které s nich téměř ani oka nespouštěly, nebylo po chuti ani paní tetě, ani žárlivému, po pomstě volajícímu Damazymu. (Jedn. 2.)

Hosté musí zůstati přes noc v Kalinově. Vykázána jim za ložnici starobylá jizba, jížto starodávný orloj a ještě dávnější rodinné portréty prababiček tak zvláštního a tajemného rázu dodávají, že je klíčnickovi Skolubovi hříčkou, namluviti Matějovi (věrnému sluhu mladých pánů), že v děsné této síni za kûropění každé noci strašidla svůj příšerný rej provádějí. Vždyť z obrazů (za které se v přestrojení — mimochodem prozrazeno — uschovaly ze zvědavosti a žertu slečny z Kalinova) slyšeti táhlé hlasy: „Už jdou!“, jakmile se panicové blíží. Ale ani Zbyhněv ani Štěpán, nevěří v příšerné ty duchy domácí; oba nemohou usnouti: čarovný duch lásky k roztomilým družkám z dětství, jak se zdá, na dobro jim udělal.

I když počnou hrát a bít zakleté hodiny (v jejichž úkrytě nic dobrého nekuje pan Damazy), naslouchá Štěpán melodii, jež mu na paměť uvádí písně zvěčnělého otce, chvíle rodinného života a kouzlo vznešeného pocitu něhy, proti kterému se bratří, ó žel, zapřísáhli. Za takových okolností sotva podaří se čáry p. Damazymu. Chce utéci. Ale při podvodné úloze své lapen, vymlouvá se, že chtěl zvědět, zda-li tu skutečně straší. Přesvědčil prý se a může na to ponořit ruku přímo do ohně; strašit „v strašném dvoře“, jež vystavěn jest na sirotách a zpronevěřeném statku vdov a sirotek a kde mají kvílící duchové v noci svoje spády. Jen takovéto zprávy ovšem lekají se bratří a hodlají hned z rána opustiti toto sídlo nespravedlnosti. Damazy vítězí. (Jedn. 3.)

Starého pana mečníka zle dojíká zpráva o kvapném odjezdu synů po svém příteli, ba, hůř ještě než-li Haničku, která nijak pochopiti nemůže nepřírozený záměr přec tak vřele milovaných paniců: neženiti se. A proč nechtějí počkat ani do zítří? Ale Matěj po svém rozumu vyzradí, že v tomto „strašném dvoře“, na němž — jak povídá se — lpí kletba sirotek, není více bydla pro poctivé jeho pány. Škoda jen, že písař, jež by o tom více povídati mohl, ujel do města. Ujel — ale v přestrojení za harlekýna — přivádí do dvorce hlučný kulig, veselou to maškarádu. Skočný mazur a všeobecné veselí zaplaší jen na chvíli chmuru s čela mečníkova. Vůbec myslí se, že se mečník rmoutí nad ztrátou faktota domu svého. Proto také neváhá společnost, vydati harlekýna-Damazého svému hostiteli, jemuž tento více uniknouti nemůže, dokud nezodpovídá se z těžké viny, proč statek mečníkův podezřívá z kletby? Trápen láskou a ještě více žárlivostí

na soky — tak omlouvá se Damazy — podíval se hlouběji do číše a pomátl tím ještě více pomatené smysly své, že nevěda hrubě, co povídá, vyslovil ono podezření. A že v pravdě slečny miluje, prosí ihned za ručku jedné z nich. Přišel pozdě. Blaženým citem opětované něhy zabezpečil si Štěpán ruku své Haničky, Zbyhněv své Jadvičky. Jen na chvíli a žertem nedá ještě otec své požehnání, dokud nepoví všem, proč se jeho dvůr „strašným dvorem“ nazývá. Přezdělala jej tak pomluva, závist. Matkám, kmotrám a tetám, které vídaly, jak za časů pradědových ti nejšvarnější hoši z kraje jezdili si pro krásné nevěsty na Kalinov kolem jejich na staré panvy požehnaného statku, byl tento dvůr ovšem kletým, postrašným, ba přímo „strašným dvorem“. (Jedn. 4.)
